

Maturitní témata k maturitní zkoušce z dějepisu

- 1) Vybrané osobnosti světové politiky 1. ½ 20. století v kontextu dějinných událostí: A. Hitler, Stalin, Mussolini, Ghándí
- 2) Vybrané osobnosti československé politiky 1.1/2 20. století v kontextu dějinných událostí: T. G. Masaryk, E. Beneš, K. Gottwald, E. Hácha, J. Opletal
- 3) Vybrané osobnosti světové politiky 2. ½ 20. století v kontextu dějinných událostí: N. Chruščov, J. F. Kennedy, M. L. King, S. Gorbačov
- 4) Vybrané osobnosti československé politiky 2.1/2 20. století v kontextu dějinných událostí: J. Palach, R. Slánský, A. Dubček, V. Havel
- 5) Stručné dějiny vybraných emancipací v průřezu dějinami: Židé, ženská otázka, Afroameričané.
- 6) Stěžejní etapy ve vývoji křesťanství jako největšího světového náboženství: vznik a rozvoj křesťanství, velké schizma 11. století, rozvoj a krize papežské instituce, reformace a její důsledky.
- 7) Charakteristiky světových náboženských a nábožensko-filozofických systémů: polyteismus starověkých civilizací, křesťanství (základní etapy vývoje), islám (základní etapy vývoje), buddhismus, judaismus.
- 8) Revoluce, které změnily svět: neolitická, průmyslová, Velká francouzská a napoleonské války (odkaz, myšlenky, dopady), bolševická.
- 9) Počátky našich dějin - Slované a vznik prvních útvarů a státních celků na našem území (život Slovanů, Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu)
- 10) Střet civilizací: Evropané a „zbytek“ světa (objevení Ameriky), vznik kolonií (Amerika, Indonésie), rozdělení Afriky v 19. století, vztah evropských mocností k Číně 19./20. století, Indie, dekolonizace.
- 11) Cesta k první a druhé světové válce (příčiny 1. sv. války, jejich kořeny v 19. st., totalitní režimy 1.1/2 20.st. a jejich střet ve 2. válce, souvislost mezi versailleským mírovým systémem a situací v Německu mezi válkami, vliv hospodářské krize), stěžejní momenty konfliktů.
- 12) Změna mapy Evropy a poměru sil mezi velmocemi po 1. světové válce (rozpad Rakouska-Uherska s důrazem na osamostatnění Československa, Německo a Itálie po 1. světové válce, postoj USA k evropské politice, přeměna Ruska na Sovětský svaz).
- 13) Cesta českých zemí k samostatnosti (růst nacionalismu 19. století, národní obrození, Palackého koncept a rok 1848, českoněmecké vztahy ve 2. ½ 19. století na příkladu Litovle, československý zahraniční odboj za 1. světové války, vznik a nástin problémů První republiky).
- 14) Vztahy mezi velmocemi po 2. světové válce, německá otázka jako příklad pádu železné opony, cesta Československa ke komunismu přes Marshallův plán, charakteristika západního a východního způsobu života (ekonomika, politika, kultura...).
- 15) Válečné konflikty 2. ½ 20. století – Korejská válka, Vietnam Afgánistán, arabsko-izraelská válka.
- 16) Balkán jako evropský sud s prachem (nástin národnostní a náboženské situace, situace na Balkáně v 19. století, 1. a 2. balkánská válka, stručná situace za 2. sv. války, směřování Jugoslávie po 2. sv. válce, rozpad Jugoslávie v 90. letech).

17) Vybrané kapitoly z kultury a její souvislost se společenským vývojem (umění starověkého Řecka a Říma, středověké umění jako obraz společnosti, středověká univerzita, renesanční znovuoživení antického ideálu, baroko jako reakce na dobové události)

18) Osobnosti českého středověku v souvislostech dobového vývoje: Konstantin a Metoděj, svatý Václav, Přemysl Otakar II. (král s císařskými ambicemi), král cizinec a Otec vlasti, Zikmund liška ryšavá nebo schopný diplomat, Jan Hus.

19) Největší objevy, jejich použití a zneužití: Einstein, atomová bomba, Černobylská havárie, Edison – vliv použití elektřiny na rozvoj a vývoj společnosti, Nobel, Roentgen, Fleming, chemický průmysl – první světová, J. Heyrovský, vesmírné závody.

20) Vývoj řemesel, zemědělství, obchodu a cestování v průřezu dějin (nejdůležitější obchodní cesty starověku a středověku, rozvoj zemědělství – „objevy“, od řemesla k manufaktuře a továrně, změny mezinárodního obchodu v raném novověku, průmyslová revoluce a vliv průmyslu na společenské změny, železnice jako fenomén a symbol 19. století, parník, letadlo).

21) Traumata českých dějin: Bílá hora a první odchod mozků (J. A. Komenský), 1848 a koncept autroslavismu, Mnichov, únorový převrat 1948, 1968 a léta normalizace.

22) Velké okamžiky českých dějin: první reformátoři v Evropě (husitské hnutí), Praha jako centrum Evropy za Karla IV. a Rudolfa II., defenestrace 1618 jako začátek třicetileté války, vznik samostatné republiky, sametová revoluce.

23) Města a jejich vývoj v průřezu dějin - úloha měst ve starověku, ve středověku (na příkladu Litovle), změna tváře novověkých měst, způsob života ve městech v různých historických epochách

24) Vládnoucí dynastie na našem území (významní zástupci Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků)

25) Formy vlády v průřezu dějinami: starověké despotie, řecká polis, římská republika a císařství, absolutistická monarchie, stavovský stát, osvícenský pohled úlohu panovníka, změny od Velké francouzské revoluce, boj za volební právo, vznik a rozvoj politických stran, totalitní systémy 20. století.